

**ZHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO REGULAČNÉHO
OBDOBIA Z POHLĎADU DOSIAHNUTEJ
TRANSPARENTNOSTI TRHU A VPLYVU CENOVEJ
REGULÁCIE A DODATOK Č. 1 K REGULAČNEJ POLITIKE
NA NASTÁVAJÚCE REGULAČNÉ OBDOBIE 2009-2011**

Bratislava 2009

Rada pre reguláciu sa uzniesla na tomto Zhodnotení predchádzajúceho regulačného obdobia z pohľadu dosiahnutej transparentnosti trhu a vplyvu cenovej regulácie a Dodatku č. 1 k Regulačnej politike na nastávajúce regulačné obdobie 2009-2011:

Čl. I

Zhodnotenie predchádzajúceho regulačného obdobia z pohľadu dosiahnutej transparentnosti trhu a vplyvu cenovej regulácie

Úvod

Regulačná politika definuje postupy Rady pre reguláciu a Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) pri výkone regulácie v sieťových odvetviach vo väzbe na právne predpisy Slovenskej republiky platné a účinné ku dňu jej vypracovania.

Regulačná politika je základným strategickým dokumentom štátnej regulácie v sieťových odvetviach a pri výkone svojej činnosti úrad postupuje v súlade s touto regulačnou politikou.

V marci 2008 Rada pre reguláciu predložila v súlade so zákonom č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) na schválenie novú regulačnú politiku na regulačné obdobie 2009 – 2011.

Schválená regulačná politika zavádza také regulačné nástroje a metódy regulácie, ktoré zabezpečia transparentný a nediskriminačný výkon činností v sieťových odvetviach a ktoré budú všetkými dostupnými kontrolnými mechanizmami sledovať dodržiavanie pravidiel hospodárskej súťaže, zneužívanie dominantného postavenia na trhu s tovarom a službami a ochranu práv odberateľov s dôrazom na najzraniteľnejšie skupiny odberateľov.

Rada pre reguláciu predkladá zhodnotenie predchádzajúceho regulačného obdobia, ktoré bolo regulačnou politikou stanovené na jeden rok.

Zhodnotenie je vykonané stručným popisom plnenia cieľov regulačnej politiky pre jednotlivé regulované činnosti z pohľadu dosiahnutej transparentnosti trhu a vplyvu cenovej regulácie na trh. Číselné vyjadrenie vývoja je prehľadne uvedené v tabuľkovej forme, v ktorej sú pre porovnanie spracované údaje od roku 2006. Pretože výsledkom aplikovania regulačnej politiky v praxi úradu v roku 2008 bolo aj stanovenie cien energií a vody na rok 2009, sú do zhodnotenia zahrnuté aj údaje o cenách v tomto roku.

1. Zhodnotenie predchádzajúceho regulačného obdobia

1.1. Elektroenergetika

Rozsah regulácie v elektroenergetike za predchádzajúce regulačné obdobie, ktoré predstavoval rok 2008 stanovoval výnos úradu z 27. júna 2007 č. 1/2007, ktorým sa

ustanovuje rozsah cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsob jej vykonania (ďalej len „výnos č. 1/2007“) na

- výrobu elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie, elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou a elektriny vyrobenej z domáceho uhlia,
- pripojenie do sústavy,
- prístup do prenosovej sústavy a prenosu elektriny,
- prístup do distribučnej sústavy a distribúcie elektriny,
- dodávku elektriny pre domácnosti,
- poskytovanie podporných služieb v elektroenergetike,
- poskytovanie systémových služieb v elektroenergetike.

Cenová regulácia bola vykonávaná priamym určením ceny alebo určením spôsobu výpočtu ceny a tarify pre jednotlivé regulované činnosti.

Prehľad a porovnanie regulovaných cien je uvedený v tabuľkách ďalej.

Tab. č. 1. Vývoj ceny za prenos elektriny

Poplatky SEPS a.s.	Rok	2006	2007	2008	2009	
	MJ				eur/MWh	Sk/MWh
prepočítaná jednozložková cena za prenesenú elektrinu	SK/MWh	146,00	138,35	143,51	4,7637	143,51
za straty	SK/MWh	21,45	27,32	35,12	1,0888	32,80
Zmena	+/-	2006/2005	2007/2006	2008/2007		2009/2008
za prenesenú elektrinu	SK/MWh	1,00	-7,65	5,16		0,00
za straty	SK/MWh	4,07	5,87	7,80		-2,32
Zmena	+/-	2006/2005	2007/2006	2008/2007		2009/2008
za prenesenú elektrinu	%	0,69%	-5,24%	3,73%		0,00%
za straty	%	23,42%	27,37%	28,55%		-6,61%

Tab. č. 2. Vývoj ceny za distribúciu elektriny

Distribúcia vrátane prenosu bez strát							
Slovenská republika			2006	2007	2008	2009	
		MJ				eur/MWh	Sk/MWh
	vvn	Sk/MWh	334,78	342,87	398,90	13,3166	401,18
	vn	Sk/MWh	732,28	749,85	848,05	28,2223	850,22
	nn	Sk/MWh	1 403,64	1 262,09	1 316,63	43,6328	1 314,48
	Zmena y/y			2007/2006	2008/2007		2009/2008
	vvn	%	-	2,42%	16,34%		0,57%
	vn	%	-	2,40%	13,10%		0,26%
	nn	%	-	-10,08%	4,32%		-0,16%
	vvn	Sk/MWh	-	8,10	56,03		2,27
	vn	Sk/MWh	-	17,57	98,20		2,18
	nn	Sk/MWh	-	-141,55	54,54		-2,15

Vývoj cien za dodávku elektriny pre domácnosti vrátane komodity elektriny – priemer Slovensko, je uvedený v tabuľkách č. 3 a č. 4.

Tab. č. 3.

Vývoj regulovaných poplatkov	2006	2007	2008	zmena 07/06	zmena 08/07
pre odberateľov - domácnosti					
vrátane komodity	v Sk/MWh	v Sk/MWh	v Sk/MWh		
tarifa za prevádz.systému TPS	133	127	88	-4,51%	-30,71%
systémový poplatok SyS	365	323	293	-11,51%	-9,29%
Distribúcia + prenos	1 502	1 307	1 303	-12,98%	-0,34%
Straty z distribúcie a prenosu	271	389	419	43,54%	7,67%
poplatok za distribúciu DS	1 412	1 253	1 211	-11,33%	-3,32%
Celkom regulované poplatky	2 271	2 146	2 102	-5,49%	-2,05%
komodita - elektrina pre odberateľov - domácnosti	1 531	1 656	1 809	8,16%	9,23%
Celkom regulovaná cena pre odberateľov - domácnosti	3 802	3 802	3 911	0,01%	2,86%

Tab. č. 4.

	2009			
Vývoj regulovaných poplatkov	malé domácnosti		veľké domácnosti	
pre odberateľov - domácnosti				
vrátane komodity	v eur/MWh	v Sk/MWh	v eur/MWh	v Sk/MWh
tarifa za prevádz.systému TPS	2,7219	82	2,7219	82
systémový poplatok SyS	9,3607	282	9,3607	282
poplatok za distribúciu DS	44,1632	1 330	26,3975	795
straty za distribúciu DSst	16,6378	501	16,6378	501
Celkom regulované poplatky	72,8836	2 196	55,1178	1 660
komodita - elektrina pre odberateľov - domácnosti	62,5586	1 885	87,7800	2 644
Celkom regulovaná cena pre odberateľov - domácnosti	135,4421	4 080	142,8978	4 305

V tabuľkách 5 až 10 je uvedený prehľad cien elektriny pre domácnosti podľa rozdelenia na malé a veľké domácnosti na rok 2009 podľa jednotlivých distribučných spoločností. Západoslovenská energetika – Energia, a.s. (ďalej len „ZSE –E, a.s.“), Stredoslovenská energetika, a.s. (ďalej len „SSE, a.s.“), Východoslovenská energetika, a.s. (ďalej len „VSE, a.s.“).

Tab. č. 5. Ceny elektriny pre malé domácnosti v ZSE –E, a.s.

Malá domácnost'								
Sadzba		Mesačná platba			Pásmo	Cena za elektrinu		
		2008	2009	Rozdiel v %		2008	2009	Rozdiel v %
D1		8,47	45,09	432,35%		4,62	3,94794	-14,55%
D2		172,56	112,38	-34,87%		3,06	3,30864	8,13%
D duo		165,07	223,59	35,45%	VT	3,20	3,29621	3,01%
					NT	2,67	2,84987	6,74%
D aku	3 x 25 A	317,96	331,74	4,33%	VT	3,29	3,61994	10,03%
					NT	1,88	2,38117	26,66%
	3 x 32 A	445,98	461,60	3,50%	VT	3,29	3,61994	10,03%
					NT	1,88	2,38117	26,66%
	3 x 50 A	631,79	656,39	3,89%	VT	3,29	3,61994	10,03%
					NT	1,88	2,38117	26,66%
	3 x 63 A	805,23	825,21	2,48%	VT	3,29	3,61994	10,03%
					NT	1,88	2,38117	26,66%
	3 x 160 A	1569,17	2 084,88	32,87%	VT	3,29	3,61994	10,03%
					NT	1,88	2,38117	26,66%
D11	3 x 25 A	317,96	406,62	27,88%	VT	9,43	9,30474	-1,33%
					NT	1,85	2,29326	23,96%
	3 x 32 A	445,98	566,44	27,01%	VT	9,43	9,30474	-1,33%
					NT	1,85	2,29326	23,96%
	3 x 50 A	631,79	806,16	27,60%	VT	9,43	9,30474	-1,33%
					NT	1,85	2,29326	23,96%
	3 x 63 A	805,23	1 013,92	25,92%	VT	9,43	9,30474	-1,33%
					NT	1,85	2,29326	23,96%
	3 x 160 A	1 569,17	2 564,15	63,41%	VT	9,43	9,30474	-1,33%
					NT	1,85	2,29326	23,96%

Tab. č. 6. Ceny elektriny pre veľké domácnosti v ZSE –E, a.s.

Veľká domácnosť								
Sadzba		Mesačná platba			Pásmo	Cena za elektrinu		
		2008	2009	Rozdiel v %		2008	2009	Rozdiel v %
D1		8,47	45,09	432,35%		4,62	5,05357	9,38%
D2		172,56	112,38	-34,87%		3,06	4,41427	44,26%
D duo		165,07	223,59	35,45%	VT	3,20	4,12030	28,76%
					NT	2,67	3,78545	41,78%
D aku	3 x 25 A	317,96	331,74	4,33%	VT	3,29	5,08569	54,58%
					NT	1,88	3,07290	63,45%
	3 x 32 A	445,98	461,60	3,50%	VT	3,29	5,08569	54,58%
					NT	1,88	3,07290	63,45%
	3 x 50 A	631,79	656,39	3,89%	VT	3,29	5,08569	54,58%
					NT	1,88	3,07290	63,45%
	3 x 63 A	805,23	825,21	2,48%	VT	3,29	5,08569	54,58%
					NT	1,88	3,07290	63,45%
	3 x 160 A	1569,17	2 084,88	32,87%	VT	3,29	5,08569	54,58%
					NT	1,88	3,07290	63,45%
D11	3 x 25 A	317,96	406,62	27,88%	VT	9,43	13,58238	44,03%
					NT	1,85	2,97290	60,70%
	3 x 32 A	445,98	566,44	27,01%	VT	9,43	13,58238	44,03%
					NT	1,85	2,97290	60,70%
	3 x 50 A	631,79	806,16	27,60%	VT	9,43	13,58238	44,03%
					NT	1,85	2,97290	60,70%
	3 x 63 A	805,23	1 013,92	25,92%	VT	9,43	13,58238	44,03%
					NT	1,85	2,97290	60,70%
	3 x 160 A	1 569,17	2 564,15	63,41%	VT	9,43	13,58238	44,03%
					NT	1,85	2,97290	60,70%

Tab. č. 7. Ceny elektriny pre malé domácnosti v SSE, a. s.

Malá domácnost'								
Sadzba		Mesačná platba			Pásmo	Cena za elektrinu		
		2008	2009	Rozdiel v %		2008	2009	Rozdiel v %
D1		51,50	55,00	6,80%		5,04	4,96	-1,59%
D2		196,00	209,00	6,63%		3,46	3,40	-1,73%
D13		92,00	92,00	0,00%	VT	7,50	7,51	0,13%
					NT	2,40	2,41	0,42%
D14		199,00	215,00	8,04%	VT	5,30	5,21	-1,70%
					NT	1,99	1,95	-2,01%
D24		346,00	358,00	3,47%	VT	3,75	3,65	-2,67%
					NT	1,99	1,95	-2,01%
D25		0,00	0,00	0,00%	VT	3,70	3,71	0,27%
					NT	1,72	1,73	0,58%
D37		375,00	375,00	0,00%	VT	5,00	5,01	0,20%
					NT	2,15	2,30	6,98%
D38	3 x 25 A	510,00	539,00	5,69%	VT	5,00	5,01	0,20%
					NT	2,80	2,81	0,36%
	3 x 35 A	575,00	609,00	5,91%	VT	5,00	5,01	0,20%
					NT	2,80	2,81	0,36%
	3 x 50 A	1 050,00	1 085,00	3,33%	VT	5,00	5,01	0,20%
					NT	2,80	2,81	0,36%
	3 x 63 A	1 300,00	1 363,00	4,85%	VT	5,00	5,01	0,20%
					NT	2,80	2,81	0,36%
	nad 3 x 63 A	2 700,00	2 800,00	3,70%	VT	5,00	5,01	0,20%
					NT	2,80	2,81	0,36%
D39		325,00	344,00	5,85%	VT	3,80	3,81	0,26%
					NT	2,15	2,16	0,47%

Tab. č. 8. Ceny elektriny pre veľké domácnosti v SSE, a.s.

Veľká domácnosť								
Sadzba		Mesačná platba			Pásmo	Cena za elektrinu		
		2008	2009	Rozdiel v %		2008	2009	Rozdiel v %
D1		51,50	89,00	72,82%		5,04	5,89	16,87%
D2		196,00	258,50	31,89%		3,46	4,39	26,88%
D13		92,00	159,00	72,83%	VT	7,50	9,30	24,00%
					NT	2,40	3,10	29,17%
D14		199,00	249,00	25,13%	VT	5,30	6,89	30,00%
					NT	1,99	2,60	30,65%
D24		346,00	419,00	21,10%	VT	3,75	4,85	29,33%
					NT	1,99	2,60	30,65%
D25		0,00	0,00	0,00%	VT	3,70	4,20	13,51%
					NT	1,72	2,00	16,28%
D37		375,00	399,00	6,40%	VT	5,00	6,71	34,20%
					NT	2,15	2,85	32,56%
D38	3 x 25 A	510,00	539,00	5,69%	VT	5,00	6,71	34,20%
					NT	2,80	3,30	17,86%
	3 x 35 A	575,00	609,00	5,91%	VT	5,00	6,71	34,20%
					NT	2,80	3,30	17,86%
	3 x 50 A	1 050,00	1 085,00	3,33%	VT	5,00	6,71	34,20%
					NT	2,80	3,30	17,86%
	3 x 63 A	1 300,00	1 363,00	4,85%	VT	5,00	6,71	34,20%
					NT	2,80	3,30	17,86%
	nad 3 x 63 A	2 700,00	2 800,00	3,70%	VT	5,00	6,71	34,20%
					NT	2,80	3,30	17,86%
D39		325,00	388,00	19,38%	VT	3,80	4,99	31,32%
					NT	2,15	2,89	34,42%

Tab. č. 9. Ceny elektriny pre malé domácnosti vo VSE, a.s.

Malá domácnosť								
Sadzba		Mesačná platba			Pásmo	Cena za elektrinu		
		2008	2009	Rozdiel v %		2008	2009	Rozdiel v %
Štandard MINI M		29,00	14,00	-51,72%		4,66	4,79	2,79%
Štandard MAXI M		151,00	131,00	-13,25%		3,53	3,71	5,10%
AKU MINI M		180,00	170,00	-5,56%	VT	4,21	4,16	-1,19%
					NT	1,95	2,26	15,90%
AKU MAXI M		271,00	257,00	-5,17%	VT	3,36	3,31	-1,49%
					NT	1,95	2,26	15,90%
KOMPLET M	3 x 25 A	148,00	118,00	-20,27%	VT	3,77	3,57	-5,31%
					NT	2,67	2,77	3,75%
	3 x 35 A	158,00	132,00	-16,46%	VT	3,77	3,57	-5,31%
					NT	2,67	2,77	3,75%
	3 x 50 A	168,00	152,00	-9,52%	VT	3,77	3,57	-5,31%
					NT	2,67	2,77	3,75%
	3 x 63 A	209,00	190,00	-9,09%	VT	3,77	3,57	-5,31%
					NT	2,67	2,77	3,75%
	nad 3 x 63 A	482,00	466,00	-3,32%	VT	3,77	3,57	-5,31%
					NT	2,67	2,77	3,75%
EKO DOM M		148,00	118,00	-20,27%	VT	3,77	3,57	-5,31%
					NT	2,67	2,77	3,75%

Tab. č. 10. Ceny elektriny pre veľké domácnosti vo VSE, a.s.

Veľká domácnosť								
Sadzba		Mesačná platba			Pásmo	Cena za elektrinu		
		2008	2009	Rozdiel v %		2008	2009	Rozdiel v %
Štandard MINI V		29,00	20,00	-31,03%		4,66	5,55	19,10%
Štandard MAXI V		151,00	142,00	-5,96%		3,53	4,43	25,50%
AKU MINI V		180,00	178,00	-1,11%	VT	4,21	5,02	19,24%
					NT	1,95	2,72	39,49%
AKU MAXI V		271,00	267,00	-1,48%	VT	3,36	4,15	23,51%
					NT	1,95	2,72	39,49%
KOMPLET V	3 x 25 A	148,00	145,00	-2,03%	VT	3,77	4,50	19,36%
					NT	2,67	3,46	29,59%
	3 x 35 A	158,00	163,00	3,16%	VT	3,77	4,50	19,36%
					NT	2,67	3,46	29,59%
	3 x 50 A	168,00	188,00	11,90%	VT	3,77	4,50	19,36%
					NT	2,67	3,46	29,59%
	3 x 63 A	209,00	228,00	9,09%	VT	3,77	4,50	19,36%
					NT	2,67	3,46	29,59%
	nad 3 x 63 A	482,00	509,00	5,60%	VT	3,77	4,50	19,36%
					NT	2,67	3,46	29,59%
EKO DOM V		148,00	183,00	23,65%	VT	3,77	4,50	19,36%
					NT	2,67	3,46	29,59%

1.2. Plynárenstvo

Úrad v roku 2008 v súlade so zákonom o regulácii určoval alebo schvaľoval spôsob, postupy a podmienky na tvorbu cien za prepravu plynu, distribúciu plynu a dodávku plynu a s tým spojených služieb.

Cenovej regulácii v oblasti plynárenstva podľa zákona o regulácii podliehalo pripojenie do prepravnej a distribučnej siete, prístup do prepravnej a distribučnej siete, preprava plynu, distribúcia plynu, poskytovanie podporných služieb v plynárenstve a dodávka plynu domácnostiam. Nadobudnutím účinnosti zákona č. 283/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“) dňa 1. augusta 2008 sa rozsah cenovej regulácie v plynárenstve rozšíril o dodávku plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť. Spôsob vykonania cenovej regulácie v plynárenstve bol stanovený v závislosti od jednotlivých regulovaných činností ako určenie spôsobu výpočtu maximálnej alebo pevnej ceny a priame určenie porovnateľnej alebo pevnej ceny.

Tab. č. 11. Vývoj priemerných cien za dodávku plynu pre domácnosti v jednotlivých kategóriách odberu

Tarifná skupina		2006	2007	2008	2009
		(Sk/m ³)	(Sk/m ³)	(Sk/m ³)	(Sk/m ³)
Tarify podľa ročného objemu	D1 (do 200 m ³)	25,691	25,615	26,759	27,465
	D2 (200 - 1700 m ³)	12,958	13,376	13,576	13,232
	D3 (170 - 6500 m ³)	12,034	12,284	12,207	12,252
	D4 (nad 6500 m ³)	11,524	11,771	11,578	—

Poznámka: Cenovej regulácii pre rok 2009 nepodliehala dodávka plynu pre domácnosti s ročnou spotrebou plynu nad 6 500 m³.

Tab. č. 12. Vývoj priemerných cien za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu podľa priemerných množstiev distribuovaného plynu v jednotlivých tarifných skupinách v roku 2008

Tarifná skupina	Zmluvne dohodnuté ročné množstvo distribuovaného plynu za rok v m ³	Priemerná cena 2006	Priemerná cena 2007	Priemerná cena 2008	Priemerná cena 2009
		(Sk/m ³)	(Sk/m ³)	(Sk/m ³)	(Sk/m ³)
M/Da	do 200	14,12	14,14	15,49	15,80
M/Db	nad 200 do 1700	3,90	4,10	4,66	5,07
M/Dc	nad 1700 do 6500	2,99	3,21	3,60	3,97
M/Dd	nad 6500 do 60 tis.	2,15	2,30	2,44	2,59
S	nad 60 tis. do 400 tis.	1,93	2,04	2,14	2,36
Va	nad 400 tis. do 2 mil.	1,83	1,92	1,91	1,97
Vb	nad 2 mil. do 15 mil.	1,56	1,57	1,42	1,42

Vc	nad 15 mil. do 25 mil.	1,34	1,34	0,96	0,92
Vd	nad 25 mil. do 300 mil.	1,02	1,01	0,84	0,86
Ve	nad 300mil.	0,76	0,75	0,52	0,55

1.3. Tepelná energetika

Regulácia cien tepla na rok 2008 sa vykonávala podľa výnosu úradu z 31. júla 2007 č. 6/2007, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny za výrobu, distribúciu a dodávku tepla. Podľa výnosu úradu z 27.6.2007 č.1/2007, ktorým sa ustanovuje rozsah cenovej regulácie sa regulovala cena za výrobu, distribúciu a dodávku tepla.

Základné princípy cenovej regulácie a samotný spôsob výpočtu maximálnej ceny tepla sa v roku 2008 zásadne oproti predchádzajúcemu regulačnému obdobiu nezmenil. Do ceny tepla bolo možné zahrnúť len oprávnené náklady a primeraný zisk v určenej štruktúre a výške. Cena tepla bola určovaná ako dvojjložková cena na jednotlivých úrovniach predaja v sústavách tepelných zariadení jednotlivých dodávateľov. Niektoré oprávnené náklady boli vymedzené prísnejšie (napríklad odpisy obstaraného už prevádzkovaného hmotného majetku a nehmotného majetku, úrok z úveru poskytnutého dodávateľom hmotného a nehmotného majetku). Negatívne boli vymedzené aj náklady na prenájom hmotného a nehmotného majetku odpredaného a následne prenajatého pôvodnému vlastníkovi, náklady na opätovný prenájom prenajatého majetku a náklady spojené s nevyužitými prevádzkami a výrobnými kapacitami. Tým sa vytvoril predpoklad, aby sa fixné náklady medziročne nezvýšili.

Fixná zložka ceny tepla sa v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku však mierne zvýšila. Tento nárast bol spôsobený poklesom objednaného množstva tepla najmä z dôvodu zatepľovania obytných budov.

Rok 2008 sprevádzal neočakávaný výrazný rast cien ropy na svetových trhoch, čo malo za dopad na zvýšenie ceny plynu a tým aj na zvýšenie variabilnej zložky ceny tepla. Od januára do decembra 2008 narástla cena plynu pre dodávateľov tepla o cca 50 % a skutočná priemerná ročná cena plynu vzrástla oproti predpokladu, z ktorého sa vychádzalo pri určovaní cien tepla k 1. januáru 2008 až o 27 %.

Tab. č.13. Ceny tepla bez DPH za roky 2006 až 2009 na jednotlivých odberných miestach

Odborné miesto	zložka ceny	2006	2007	január 2008	priemer 2008	zložka ceny	2009		
		Sk/GJ	Sk/GJ	Sk/GJ	Sk/GJ		Sk/kWh	Eur/kWh	Sk/GJ
Výstup z teplární	<i>variabilná</i>	221	213	210	212	Variabilná zložka domácností	1,3637	0,0453	378,8
	<i>fixná</i>	98	108	117	118				
	spolu	319	321	327	330				
Výstup z centrálnych zdrojov tepla	<i>variabilná</i>	280	288	278	335				
	<i>fixná</i>	110	110	123	123				
	spolu	390	398	401	458				
Výstup z primárnych rozvodov	<i>variabilná</i>	327	325	319	351	Variabilná zložka ostatní	1,5942	0,0529	442,8
	<i>fixná</i>	135	140	150	150				
	spolu	462	465	469	501				
Výstup z odovzdávacích staníc tepla	<i>variabilná</i>	310	318	314	350				
	<i>fixná</i>	185	209	220	220				
	spolu	495	527	534	570				
Výstup zo sekundárnych rozvodov	<i>variabilná</i>	337	333	326	363	Fixná zložka	3715,68	123,34	194,7
	<i>fixná</i>	175	201	213	213				
	spolu	512	534	539	576				
Výstup z blokových kotolní	<i>variabilná</i>	362	354	345	385				
	<i>fixná</i>	135	143	144	144				
	spolu	497	497	489	529				
Výstup z tepelných rozvodov	<i>variabilná</i>	386	380	368	407				
	<i>fixná</i>	145	160	174	174				
	spolu	531	540	542	581				
Výstup z kotolní v objektoch spotreby	<i>variabilná</i>	393	406	411	431				
	<i>fixná</i>	148	156	158	158				
	spolu	541	562	569	589				
Ceny pre konečných spotrebiteľov (domácnosti)	<i>variabilná</i>	373	374	366	403				
	<i>fixná</i>	158	173	184	184				
	spolu	531	547	550	587				

Do roku 2008 úrad určoval ceny tepla na jednotlivých odberných miestach v sústavách tepelných zariadení (výstup zo zdroja, primárnych rozvodov, odovzdávacích staníc tepla, sekundárnych rozvodov.....). V tabuľke č. 13. sú vyhodnotené ceny tepla za roky 2006 až 2008 na jednotlivých odberných miestach a taktiež cena tepla pre konečných odberateľov (domácnosti). Priemerné ceny za rok 2008 sú vypočítané váženým priemerom určených cien v priebehu roka a množstva dodaného tepla v príslušnom období u jednotlivých dodávateľov.

Na rok 2009 úrad určil jednu cenu tepla (variabilnú a fixnú zložku) dodávateľom tepla v rámci mesta alebo mestskej časti. S touto priemernou cenou nakupujú teplo od príslušného dodávateľa všetci odberatelia v meste alebo mestskej časti bez ohľadu, na ktorom odbernom mieste v sústave tepelných zariadení dochádza k predaju.. Explicitne možno porovnať len variabilnú zložku ceny tepla. Vo fixnej zložke je možné porovnanie len orientačné, nakoľko od roku 2009 sa fixná zložka ceny tepla určuje na regulačný príkon a nie na objednané množstvo tepla ako v predchádzajúcich rokoch.

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že ceny tepla vyrobeného z plynu určené na rok 2009 sú nižšie ako priemerné ceny tepla v roku 2008. Ceny tepla vyrobeného z uhlia naopak vzrástli v súvislosti s nárastom ceny paliva. Výsledná priemerná cena tepla pre domácnosti v roku 2009, ktorú je možné len pre porovnanie s predchádzajúcim rokom vyjadriť súčtom variabilnej zložky ceny tepla pre domácnosti (378,8 Sk/GJ) a fixnej zložky ceny tepla (194,7 Sk/GJ), dosahuje hodnotu 573,5 Sk/GJ, čo je o 2,5 % menej ako v roku 2008 .

1.4. Vodné hospodárstvo

1.4.1. Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

Ceny vo vodárenstve v uplynulom regulačnom období boli stanovené v rozsahu schválenom regulačnou politikou, ktorým je výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

Cenová regulácia na rok 2008 bola vykonávaná priamym určením maximálnej ceny a určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny

V rámci regulácie cien bola použitá nákladová metóda s limitovaním medziročného rastu vybraných oprávnených nákladov a dôsledným posudzovaním opodstatnenosti a nevyhnutnosti nelimitovaných plánovaných nákladov uplatnených v kalkulácii cien na rok 2008.

Ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou v roku 2008 vzrástli o 5,4 % v porovnaní s rokom 2007, pričom predstavujú približne cenovú úroveň roku 2006.

Cenová regulácia rovnako na rok 2009 bola stanovená ako priame určenie maximálnej ceny a určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny. Okrem nákladovej metódy sa uplatňuje aj metóda cenového stropu s možnosťou medziročného inflačného rastu vrátane uplatnenia faktora efektivity a faktora investičného rozvoja.

Ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom na rok 2009 zostali na úrovni cien schválených úradom na rok 2008. Ceny za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou vzrástli oproti roku 2008 o 5 %. Dôvodom tohto zvýšenia je uplatnenie investičného faktora vo výpočte ceny za odvedenie a čistenie odpadovej vody,

ktorého cieľom je podpora rozvoja verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, resp. podpora plnenia záväzkov Slovenskej republiky voči Európskej únii.

Tab. č.14. Vývoj priemerných cien vody bez DPH

	Priemerná cena za 1 m ³ bez DPH				
	2006	2007	2008	2009	
	Sk	Sk	Sk	Sk	euro
Pitná voda	25,60	24,84	26,24	26,24	0,8711
Odpadová voda	22,56	21,34	22,44	23,54	0,7812
Spolu	48,16	46,18	48,68	49,78	1,6523

Významným krokom, ktorý prispieva k ochrane práv spotrebiteľov, bolo zavedenie štandardov kvality dodávania pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou ustanovených vyhláškou úradu č. 317/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávania pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou a súvisiacich služieb. Cieľom zavedenia štandardov bolo zabezpečiť, aby napr. vplyvom znižovania prevádzkových nákladov na regulované činnosti nedochádzalo k poškodzovaniu odberateľov pitnej vody a producentov odpadovej vody, ale aby bola garantovaná kvalitná a bezproblémová dodávka vrátane služieb.

Regulačné opatrenie uplatňované v regulácii cien na eliminovanie vplyvu strát vody vo verejných vodovodoch na ceny pitnej vody (neefektívne vynakladanie finančných prostriedkov za nefakturované množstvo vody) je limitovanie výšky platby a poplatkov za odber vody z povrchových i podzemných zdrojov v kalkulácii oprávnených nákladov. Súčasne by malo toto opatrenie regulované subjekty primäť k ich znižovaniu.

1.4.2. Poskytovanie vodohospodárskych služieb

V rámci stanovovania cien na rok 2008 aj na rok 2009 bola cenová regulácia vykonávaná určením spôsobu výpočtu pevnej ceny za odber povrchovej vody z vodného toku, pevnej ceny za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov (prostredníctvom taríf) a pevnej ceny za odber energetickej vody z vodných tokov.

Ako regulačná metóda pri stanovovaní cien bola použitá nákladová metóda. Úrad určil rozsah a štruktúru oprávnených nákladov s limitovaním medziročného rastu niektorých vybraných nákladov a výšku maximálneho povoleného zisku v jednotlivých regulovaných činnostiach na úrovni 4,8 % z celkovej výšky plánovaných oprávnených nákladov.

Cena za odber povrchovej vody na rok 2008 vzrástla oproti roku 2007 o 11 %, priemerná cena za využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku o 8 %, pričom boli uplatnené tarify podľa inštalovaného výkonu vodných elektrární za účelom podpory menších výrobcov elektrickej energie, resp. využívateľov hydroenergetického potenciálu. Cena za odber energetickej vody sa oproti roku 2007 znížila o 10 %.

Cena za odber povrchovej vody na rok 2009 zostala na úrovni roku 2008, priemerná cena za využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku na rok 2009 vzrástla o mieru inflácie (3,9 %) oproti roku 2008, pričom boli uplatnené tarify podľa inštalovaného výkonu

vodných elektrární za účelom podpory menších výrobcov elektrickej energie, resp. využívatel'ov hydroenergetického potenciálu. Cena za odber energetickej vody vzrástla z 2,70 Sk/tis.m³ na 4,00 Sk/tis.m³. Zvýšenie cien je dôsledkom významného poklesu využívania hydroenergetického potenciálu vodného toku a rovnako aj odberov energetickej vody.

Tab. č.15. Vývoj cien vodohospodárskych služieb

	2006	2007	2008	2009	
	Sk	Sk	Sk	Sk	euro
Cena za odber povrchovej vody za 1m ³	1,97	2,27	2,51	2,51	0,083317
Priem. cena za využívanie hydro - energetického potenciálu za 1 MWh	427,00	389,77	419,28	435,70	14,4625
Cena za odber energetickej vody za tis. m ³	3,30	3,10	2,70	4,00	0,132776

2. Zhodnotenie regulačného roka 2008 z pohľadu transparentnosti trhu

2.1. Elektroenergetika

Schválené zákony č. 112/2008 Z. z. a č. 283/2008 Z. z., ktorými sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, novo ustanovili, že

- dodávateľ elektriny je povinný riadne a úplne informovať na vyhotovenej faktúre odberateľa elektriny v domácnosti o skladbe jednotlivých zložiek ceny za dodávku elektriny vrátane ich číselného vyjadrenia. Informácia o skladbe jednotlivých zložiek ceny za dodávku elektriny obsahuje najmä cenu za nákup elektriny, obchodnú činnosť dodávateľa elektriny, distribúciu elektriny vrátane prenosu, straty pri prenose elektriny a distribúcii elektriny, systémové služby v elektroenergetike a prevádzkovanie systému v elektroenergetike,

- podnikaním v energetike nie je výroba elektriny, distribúcia elektriny výlučne pre vlastnú spotrebu a dodávka elektriny pre iné fyzické osoby alebo právnické osoby za nákupné ceny bez akéhokoľvek ďalšieho zvýšenia. Na osoby podľa tohto odseku sa vzťahuje oznamovacia povinnosť a potvrdenie o splnení oznamovacej povinnosti, ktoré vydá úrad, je dokladom o oprávnení podnikat'.

- dodávateľ poslednej inštalácie je povinný dodávať elektrinu odberateľom, ktorí využili právo voľby dodávateľa a ktorých dodávateľovi bolo v priebehu výkonu činnosť odňaté povolenie alebo dodávateľ nemá možnosť uskutočňovať dodávku elektriny a odberatelia ku dňu prerušenia dodávok elektriny nemajú zabezpečenú dodávku iným spôsobom.

Ďalším všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý upravuje práva a povinnosti účastníkov trhu s elektrinou a podmienky potrebné na nediskriminačné a transparentné organizovanie trhu s elektrinou je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 317/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou (ďalej len „pravidlá trhu s elektrinou“) V pravidlách trhu s elektrinou boli za účelom zvýšenia transparentnosti upravené podmienky pripojenia do sústavy, prístupu do sústavy, cezhraničnej výmeny elektriny, distribúcie elektriny, dodávky elektriny, poskytovania podporných a systémových služieb, odchýlky účastníka trhu s elektrinou, preťaženia sústavy. Je tiež jednoznačne ustanovené, že vyúčtovanie dodávky elektriny odberateľovi elektriny okrem odberateľa elektriny v domácnosti obsahuje údaje podľa uzatvorených zmlúv súvisiacich s dodávkou elektriny, a

to samostatne vyčíslený údaj o cene za poskytnuté služby súvisiace s dodávkou elektriny, distribúciou elektriny spolu s prenosom elektriny, o poskytovaní systémových služieb, nákladoch za prevádzkovanie systému.

Významná zmena na trhu s elektrinou nastala 1. júla 2007, keď sa uskutočnilo oddelenie dodávky alebo predaja elektriny od distribúcie elektriny (tzv. unbundling) vo vertikálne integrovaných podnikoch. Slovenský trh s elektrinou sa legislatívne stal plne liberalizovaný, čo však neznamená, že automaticky vzniklo prostredie s plnohodnotnou hospodárskou súťažou, z ktorej by odberateľ mohol okamžite profitovať. V sledovanom roku 2008 zmenilo dodávateľa celkom 1 491 odberateľov (z toho 29 v domácnostiach) na 3 815 odberných miestach (z toho 45 v rámci domácností). Stanovený postup zmeny dodávateľa, ktorý zabezpečuje nový dodávateľ bez nároku na finančnú úhradu, prispel k očakávanému nárastu počtu zmien dodávateľa v roku 2009.

-Ďalšími nástrojmi, ktoré slúžia na nediskriminačné a transparentné organizovanie trhu s elektrinou v nadväznosti na iné predpisy sú prevádzkové poriadky schvaľované úradom pre prevádzkovateľov sústav.

Okrem zmien súvisiacej primárnej legislatívy (zákon o energetike a zákon o regulácii) k zvýšeniu transparentnosti trhu s elektrinou prispela aj nová sekundárna legislatíva, medzi ktorú patria najmä:

- Vyhláška úradu č. 415/2008 Z. z., o spôsobe vedenia oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, o spôsobe vedenia oddelenej evidencie nákladov, výnosov, aktív a pasív a predkladaní výstupov z oddelenej evidencie,
- Vyhláška úradu č. 315/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávanej elektriny a poskytovaných služieb,
- Vyhláška úradu č. 349/2008 Z. z., o pravidlách pre predaj elektriny formou aukcií.

2.2. Plynárenstvo

Zabezpečenie transparentného trhu s plynom patrí popri zabezpečení nediskriminačného výkonu regulovaných činností v oblasti plynárenstva k najdôležitejším funkciám úradu.

Základným nástrojom na uplatňovanie regulačnej politiky a prostriedkom podporujúcim konkurenčné prostredie a transparentnosť na trhu s plynom sú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom ustanovené nariadením vlády Slovenskej republiky č. 409/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom (ďalej len „pravidlá trhu s plynom“). Obsahujú ustanovenia týkajúce sa zmeny dodávateľa plynu, popisujú postup pri zmene dodávateľa plynu zo strany odberateľa plynu a dodávateľa plynu ako aj prevádzkovateľa distribučnej siete. Ďalej obsahujú postupy pri uzatváraní zmluvy o prístupe do distribučnej siete a distribúcii plynu vrátane príslušných lehôt, dodávku plynu viacerými dodávateľmi do jedného odberného miesta, popisujú tiež pravidlá pre prevádzkovateľov sietí pri výkone regulovanej činnosti ako je preprava plynu a uskladňovanie plynu. Pravidlá trhu s plynom taktiež vymedzujú rozsah a spôsob zverejňovaných informácií prevádzkovateľmi sietí potrebných pre zainteresovaných účastníkov trhu s plynom.

Úrad v súlade so zákonom o regulácii, pravidlami trhu s plynom ako aj inými všeobecne záväznými právnymi predpismi v oblasti energetiky schvaľuje prevádzkové poriadky prevádzkovateľov sietí, ktoré sú záväzné pre účastníkov trhu s plynom.

Úrad v roku 2008 vydal vyhlášku č. 328/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávaného plynu a poskytovaných služieb v plynárenstve. Tento všeobecne záväzný právny predpis podrobnejšie ustanovuje základné pravidlá a lehoty, ktorými sa riadi prevádzkovateľ zásobníka, prevádzkovateľ prepravnej siete, prevádzkovateľ distribučnej siete a dodávateľ plynu pri dodávke plynu a poskytovaní služieb v plynárenstve.

Účelom predmetnej vyhlášky je stanovenie štandardov kvality dodávaného plynu a poskytovaných služieb súvisiacich s regulovanými činnosťami v plynárenstve, ako aj sledovanie a vyhodnocovanie dodržiavania jednotlivých štandardov kvality v rozsahu a štruktúre ustanovených v prílohách vyhlášky. Cieľom vyhlášky je dodržiavanie stanovenej kvality dodávaného plynu a poskytovaných služieb súvisiacich s regulovanými činnosťami v plynárenstve jednotlivými regulovanými subjektmi. Požadovaná kvalita dodávaného plynu a poskytovaných služieb je vyjadrená prostredníctvom štandardov kvality. Cieľom vyhlášky je taktiež sledovanie, vyhodnocovanie a zverejňovanie stanovených štandardov kvality dodávaného plynu a poskytovaných služieb, ktoré majú slúžiť pre porovnanie výkonnosti prevádzkovateľov plynárenských sietí a dodávateľov plynu na území Slovenskej republiky, s možnosťou porovnania týchto regulovaných subjektov s prevádzkovateľmi plynárenských sietí a dodávateľov plynu v rámci členských štátov Európskej únie.

Ďalším dôležitým nástrojom pri zabezpečovaní transparentnosti trhu s plynom je s účinnosťou od 1. januára 2009 vyhláška úradu č. 415/2008 Z. z. o spôsobe vedenia oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, o spôsobe vedenia oddelenej evidencie nákladov, výnosov, aktív a pasív a predkladaní výstupov z oddelenej evidencie.

Dôležitým faktorom v rámci trhu s plynom je aj transparentnosť cien za dodávku plynu. Povinnosť dodávateľa plynu poskytovať odberateľom plynu informácie týkajúce sa cien a technických podmienok o dodávke plynu vrátane informácie týkajúce sa skladby ceny za dodávku plynu je ustanovená v zákone o energetike. Ustanovenie § 18 ods. 3 pravidiel trhu s plynom upravuje náležitosti vyúčtovania dodávky plynu odberateľovi plynu mimo domácnosti. Vyúčtovanie dodávky plynu pre tento segment odberateľov plynu spracované v súlade s pravidlami pre fungovanie trhu s plynom má byť prehľadné a má poskytovať odberateľovi plynu informácie o jednotlivých zložkách ceny za dodávku plynu ako samostatne vyčíslený údaj o cene za poskytnuté služby súvisiace s dodávkou plynu, distribúciou plynu, prepravou plynu a podpornými službami. Povinnosť dodávateľa plynu riadne a úplne informovať odberateľa plynu v domácnosti o skladbe jednotlivých zložiek ceny za dodávku plynu vrátane ich číselného vyjadrenia ustanovuje § 20 ods. 7 zákona o energetike.

Spoločnosť SPP, a.s. v roku 2008 neposkytovala jednotlivým odberateľom plynu tieto informácie v takej forme, ktorá by sprehľadňovala skladbu ceny za dodávku plynu pre jednotlivých odberateľov plynu a ktorá by priniesla očakávanú transparentnosť ceny za dodávku plynu potrebnú pri informovaní odberateľov plynu v rámci otvárania trhu s plynom.

2.3. Tepelná energetika

V tepelnej energetike nie je možné hovoriť o liberalizovanom trhu. Otvorený trh s teplom na Slovensku a ani v iných krajinách EÚ neexistuje. Vybudované systémy tepelných zariadení majú lokálny charakter a nie sú vzájomné prepojené, čo je nevyhnutným predpokladom

otvorenia trhu. Dodávka tepla sa uskutočňuje len medzi jedným dodávateľom a odberateľom, prípadne medzi jedným dodávateľom a viacerými odberateľmi. Odberatelia si nemôžu vybrať dodávateľa z inej lokálnej sústavy tepelných zariadení, tak ako je to v elektroenergetike a plynárenstve. Z tohto dôvodu absentuje aj súťaž medzi dodávateľmi tepla a ich monopolné postavenie je nemenné. Jedinou nepriamou konkurenciou pre dodávateľov tepla je výstavba individuálneho zdroja tepla odberateľom. Výstavba takýchto zdrojov tepla s následným odpojením sa od sústav tepelných zariadení dodávateľa je však z celospoločenského hľadiska v mnohých prípadoch nežiadúca z dôvodu obmedzenej výroby elektriny a tepla kombinovanou výrobou a v neposlednom rade aj z dôvodu obmedzenia pri využívaní biomasy. Reguláciou ceny v tepelnej energetike sa eliminujú riziká zneužívania monopolného postavenia dodávateľmi tepla a tým sa čiastočne zamedzuje aj odpájaniu odberateľov od sústav tepelných zariadení dodávateľa.

Úroveň transparentnosti tzv. trhu s teplom, alebo inými slovami povedané, úroveň transparentnosti vzájomných vzťahov medzi dodávateľom a odberateľom je determinovaná zmluvnými podmienkami a povinnosťami jednotlivých účastníkov určenými v zákone o tepelnej energetike. Na transparentnosť vzťahov medzi dodávateľmi a odberateľmi mala vplyv aj cenová regulácia, ktorá sa vykonáva podľa zákona o regulácii. V tomto zákone sú upravené podmienky vykonávania regulovaných činností. Dodávateľ je povinný podľa zákona o regulácii dodržiavať určené povinnosti pri výrobe, distribúcii a dodávke tepla, čo je nevyhnutným predpokladom dosiahnutia transparentnosti trhu. Medzi základné povinnosti dodávateľa patrí dodržiavanie spôsobu regulácie určeného výnosmi úradu a uskutočňovanie dodávky tovaru a služieb v súlade so schválenými alebo určenými cenami. Znamená to, že v tepelnej energetike mohol na trhu pôsobiť len dodávateľ s platným povolením na podnikanie. Dodávku tepla mohol uskutočňovať len na základe zmluvy uzatvorenej podľa zákona o teple a v cenách, ktoré zohľadňovali len oprávnené náklady a primeraný zisk. Transparentnosť trhu bola dotvorená aj tým, že právoplatné rozhodnutia o vydaných povoleniach a cenových rozhodnutiach boli pre odberateľov dostupné z internetovej stránky alebo vestníka úradu.

2.4. Vodné hospodárstvo

2.4.1. Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

Na Slovensku je pitnou vodou z verejných vodovodov zásobovaných cca 87 % z celkového počtu obyvateľov. Na zásobovaní sa podieľajú najvýznamnejšou mierou vodárenské spoločnosti - cca 80 % zásobených obyvateľov. Ďalších 5 % obyvateľov zásobujú priamo obce v rámci obecných vodovodov a zvyšné 2 % ostatné subjekty. V oblasti odvádzania a čistenia odpadovej vody vodárenské spoločnosti realizujú 53 % činnosti pri celkovom cca 58 % zabezpečení odvádzania odpadovej vody na Slovensku, 4 % obce a 1 % ostatné subjekty. Z uvedeného vyplýva, že úroveň odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou na Slovensku značne zaostáva za zásobovaním obyvateľstva pitnou vodou verejným vodovodom.

Transparentnosť trhu v oblasti prevádzkovania verejných vodovodov a verejných kanalizácií, ako jeden z hlavných princípov regulačnej politiky v uplynulom regulačnom roku, bola zabezpečovaná stabilnými a jednotnými pravidlami uplatňovanými pri cenovej regulácii pre všetky regulované subjekty prostredníctvom zákona o regulácii, schválenej regulačnej politiky a výnosov úradu.

K transparentnosti trhu značnou mierou prispievalo zverejňovanie informácií o cenách dodávaných tovarov a poskytovaných službách, ako aj účinná kontrola uplatňovania schválených alebo určených cien a dodržiavania súvisiacich právnych predpisov.

Optimálnym nastavením miery zisku (v cenách schválených alebo určených na rok 2008) – absolútnymi hodnotami 1,50 Sk na 1 m³ dodanej pitnej vody a 2,00 Sk na 1 m³ odvedenej odpadovej vody boli vytvorené podmienky, ktoré sú pre regulované subjekty motivačným prvkom, umožňujúcim vytvárať zisk v závislosti na množstve vyrobenej, distribuovanej a dodávanej pitnej vody a na množstve odvedenej a čistenej odpadovej vody. Ide okrem motivačného aj o transparentnejší a objektívnejší prístup k tvorbe zisku regulovaných subjektov.

Ďalším nástrojom na uplatňovanie regulačnej politiky, ktorý slúži na podporu transparentnosti trhu v tejto oblasti bolo stanovenie maximálnej výšky uplatniteľných nákladov v rámci kalkulácie oprávnených nákladov, určených na obnovu vodohospodárskeho infraštruktúrneho majetku vlastníka, ktorý využíva regulovaný subjekt (prevádzkovateľ) na regulovanú činnosť na základe zmluvného vzťahu.

2.4.2. Poskytovanie vodohospodárskych služieb

Základným princípom regulačnej politiky v oblasti poskytovania vodohospodárskych služieb v roku 2008 bola transparentnosť trhu zabezpečená jednoznačnými pravidlami a postupmi stanovenými v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a vo výnosoch úradu.

Z hľadiska transparentnosti trhu s vodohospodárskymi službami bolo sledované najmä efektívne využívanie získaných finančných prostriedkov z tržieb prioritne na regulované činnosti.

Verejná dostupnosť právoplatných cenových rozhodnutí vydaných úradom v oblasti regulovaných vodohospodárskych činností bola nepretržite zabezpečovaná.

3. Zhodnotenie regulačného roka 2008 z pohľadu vplyvu cenovej regulácie na trh

3.1. Elektroenergetika

Rozsah cenovej regulácie v elektroenergetike a spôsob jej vykonania, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia primeraného zisku bol pre jednotlivé regulované činnosti na rok 2008 určený výnosom úradu č. 1/2007 a výnosom úradu z 27. augusta 2007 č. 2/2007, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v elektroenergetike a ktorým sa dopĺňa výnos úradu z 27. júna 2007 č. 1/2007, ktorým sa ustanovuje rozsah cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsob jej vykonania (ďalej len „výnos č. 2/2007“).

*3.1.1. Výroba elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“)
a elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou elektriny a tepla (ďalej len „KVET“)
a elektriny vyrobenej z domáceho uhlia*

Cena elektriny vyrobená z OZE bola určená na rok 2008 ako pevná cena s predpokladanou dobou návratnosti investície 12 rokov a uplatňovala sa na základe potvrdenia o pôvode elektriny vydaného úradom. Cena elektriny vyrobenej v technológiách KVET bola určená na rok 2008 ako pevná cena. Cena elektriny vyrobenej z domáceho uhlia bola určená na rok 2008 tak, že zohľadňuje oprávnené náklady na jej výrobu a zisk určený úradom.

Elektrina vyrobená z OZE a KVET bola vykupovaná za stanovené pevné ceny prevádzkovateľmi distribučných sústav na pokrytie strát. Rozdiel medzi určenými pevnými cenami elektriny a trhovou cenou elektriny na straty bol prevádzkovateľom distribučných sústav uhradený cez tarifu za prevádzkovanie systému. Elektrina vyrobená z domáceho uhlia vo všeobecnom hospodárskom záujme bola od výrobcu povinne vykupovaná dodávateľmi elektriny, ktorí si rozdiel v cene uplatnili cez tarifu za prevádzkovanie systému.

Tarifa za prevádzkovanie systému, ktorá je vzťahovaná na koncovú spotrebu elektriny nepriaznivo ovplyvňuje koncovú cenu elektriny pre koncových odberateľov elektriny, avšak nediskriminuje účastníkov trhu.

3.1.2. Pripojenie do sústavy

Cena za pripojenie do sústavy bola pre rok 2008 určovaná pre konkrétne pripojenia podľa výnosu č. 2/2007. Cena má charakter jednorazového poplatku.

3.1.3. Prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny

Ceny na rok 2008 boli navrhnuté tak, aby skutočne dosiahnutý výnos za prístup do prenosovej sústavy a za prenos elektriny neprekročil maximálny povolený výnos zohľadňujúci oprávnené náklady a primeraný zisk. Regulačný rámec bol nastavený tak, aby zabezpečoval prevádzkovateľovi prenosovej sústavy potrebné finančné prostriedky na investičný rozvoj a zohľadnil všetky príjmy spojené s poskytovaním prenosových a systémových služieb a tiež za zúčtovanie odchýlok vo väzbe na zabezpečenie stability a bezpečnej prevádzky elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky.

Cena za prenos elektriny bola určená ako dvojzložková pevná cena. Do príjmov prevádzkovateľa prenosovej sústavy sa započítavajú príjmy súvisiace s cezhraničnými výmenami elektriny. Príjmy za cezhraničné výmeny elektriny pri doterajšom spôsobe platieb mali priaznivý vplyv na cenu za prenos elektriny. Jednozložková cena za prenesenú elektrinu bez strát v roku 2008 vzrástla oproti roku 2007 o 3,73 %.

3.1.4. Prístup do distribučnej sústavy a distribúcia elektriny

Maximálna cena za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny bola na rok 2008 určená osobitne pre každú napäťovú úroveň a rozpočítala sa ako vážený priemer jednotlivých taríf na príslušnej napäťovej úrovni. Maximálna cena na príslušnej napäťovej úrovni zahŕňa oprávnené náklady a primeraný zisk tejto napäťovej úrovne a alikvotnú časť oprávnených nákladov a primeraného zisku z vyšších napäťových úrovní vrátane nákladov na prenos elektriny.

Nastavenie vstupných parametrov zložky maximálnej ceny za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny na napäťovej úrovni zohľadňujúca oprávnené náklady a primeraný zisk vlastnej distribúcie elektriny pre rok 2008 vychádzalo z východiskovej výnosovej zložky ceny za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny cenovej úrovne roku 2005.

Priemerná cena v Slovenskej republike za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny (vrátane prenosu) v roku 2008 vzrástla oproti roku 2007 o 7,91 %. Celkový nárast všetkých regulovaných poplatkov (tarifa za systémové služby, tarifa za prevádzkovanie systému, distribúcia elektriny vrátane prenosu a strát elektriny pri distribúcii a prenose) bol v roku 2008 oproti roku 2007 o 0,38 %.

3.1.5. Dodávka elektriny pre domácnosti

Úrad schválil pre koncových dodávateľov elektriny pre domácnosti maximálne ceny za dodávku elektriny pre domácnosti s teritoriálnou platnosťou pre odberné miesta domácnosti pripojených do distribučnej sústavy príslušného vertikálne integrovaného podniku. Takto schválené maximálne ceny sú záväzné aj pre ostatných dodávateľov elektriny pre domácnosti na danom území vertikálne integrovaného podniku. Priemerná integrovaná maximálna cena za dodávku elektriny pre domácnosti (obsahujúca okrem komodity aj všetky regulované poplatky) na rok 2008 vzrástla oproti roku 2007 o 2,86 %.

Ceny pre domácnosti sa upravovali výraznejšie len z dôvodu nárastu ceny silovej elektriny na veľkoobchodnom trhu a len v tých sadzbách, ktoré dodávateľom nepokrývali oprávnené náklady. Išlo hlavne o sadzby pre priamo výhrevné elektrické vykurovanie. Každoročne dochádza k cenovým posunom v štruktúre taríf pre domácnosti, a to na základe obchodnej politiky rozhodujúcich dodávateľov, s osobitným zameraním na optimalizáciu nákladov na nákup elektriny a zároveň efektívne využitie aktív.

3.2. Plynárenstvo

Rozsah cenovej regulácie v plynárenstve a spôsob jej vykonania pre rok 2008 bol určený vo výnose úradu č. 1/2007, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v plynárenstve bol pre jednotlivé regulované činnosti na rok 2008 určený výnosom úradu z 31. júla 2007 č. 4/2007, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v plynárenstve (ďalej len „výnos č. 4/2007“).

3.2.1. Prístup do prepravnej siete a preprava plynu

Pre prevádzkovateľa prepravnej siete úrad na rok 2008 cenovým rozhodnutím č.0007/2008/P schválil tarify za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu spolu s podmienkami uplatnenia týchto taríf. Tarify za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu boli stanovené v súlade s § 12 ods. 8 zákona o regulácii, t.j. porovnaním ceny za prepravu plynu v Slovenskej republike s cenami za prepravu plynu v ostatných členských štátoch Európskej únie. Tarifné skupiny na rok 2008 pre vstupné a výstupné body prepravnej siete sú rozdelené do piatich kategórií v závislosti od zmluvne dohodnutej dennej kapacity prepravy plynu. Pre odberateľov plynu, ktorým zabezpečuje dodávku plynu SPP, a.s., sa cena za prepravu plynu odvíja od uzatvorenej Zmluvy o prístupe do prepravnej siete a preprave plynu medzi SPP- preprava a.s. (od 01.01.2008 eustream, a. s.), a SPP - distribúcia, a. s., ktorá ťaží zo zľavy za trojročný kontrakt. Percentuálne vyjadrenie zľavy oproti ročnej platbe v príslušných tarifikách pre rok 2008 je 1,2 %.

Východiskové sadzby taríf v jednotlivých tarifných skupinách pre rok 2008 sa zvýšili oproti roku 2007 o 1,32 % na základe eskalačného faktora, ktorý vychádza z miery inflácie v krajinách Európskej únie za predchádzajúci rok. Pri modelových príkladoch výpočtu celkovej ročnej platby za prepravu plynu štandardného priemyselného odberateľa I 4 podľa EUROSTAT-u s rozdielnym faktorom zaťaženia 250 a 330 dní, prichádza k poklesu o 2 % pri platbe v Sk.

3.2.2. Prístup do distribučnej siete a distribúcia plynu

Pre prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý plní aj úlohu plynárenského dispečingu na vymedzenom území a ktorého počet odberných miest z distribučnej siete je vyšší ako 100 000, úrad vydal cenové rozhodnutie č. 0013/2008/P, ktorým schválil na rok 2008 tarify za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu. Tarify za distribúciu plynu boli stanovené tak, aby neobsahovali krížové dotácie medzi jednotlivými skupinami odberateľov plynu. Zároveň boli tieto tarify stanovené tak, aby celkový plánovaný výnos z taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre príslušný rok regulačného obdobia neprekročil celkové úradom povolené výnosy za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu. Tarify za distribúciu plynu boli stanovené na princípe tzv. poštovej známky, bez ohľadu na vzdialenosť odberného miesta v rozpätí podľa množstva distribuovaného plynu.

Celkové povolené výnosy za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu na rok 2008 sú nižšie o 0,84 % oproti povoleným výnosom za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu schválených úradom pre rok 2007. Priemerná cena za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre rok 2008 vzrástla voči priemernej cene za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu v roku 2007 o 1,86 %. Dôvodom je klesajúce množstvo distribuovaného plynu na vymedzenom území Slovenskej republiky. Medziročný pokles celkového množstva distribuovaného plynu predstavoval 6,45%. Tarify za distribúciu plynu pre rok 2008 boli rozšírené oproti tarifnému košu platnému pre rok 2007 o dve tarifné skupiny, v kategóriách určených pre veľkoodberateľov plynu. Toto rozšírenie znamená pre veľkoodberateľov plynu s vyrovnaným charakterom odberu plynu, ktorí nezaťažujú vo zvýšenej miere distribučnú sieť, pokles priemernej ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu.

Pre prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý plní aj úlohu plynárenského dispečingu na vymedzenom území a ktorého počet odberných miest z distribučnej siete je vyšší ako 100 000, úrad rozhodnutím na rok 2008 schválil ceny za pripojenie do distribučnej siete osobitne pre kategóriu odberateľov plynu v domácnosti a osobitne pre kategóriu odberateľov plynu mimo domácnosti. Ceny za pripojenie do distribučnej siete na rok 2008 v porovnaní s rokom 2007 zostali na nezmenenej úrovni.

Pre prevádzkovateľov distribučných sietí, ktorých počet odberných miest z distribučnej siete je menší ako 100 000 (tzv. malé regulované subjekty – prevádzkovatelia lokálnych distribučných sietí) úrad vydal cenové rozhodnutia, ktorými pre regulované subjekty schválil ceny, prípadne tarify za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu. Základom pri stanovovaní cien boli oprávnené náklady, ktorých výška bola limitovaná hodnotou maximálnych oprávnených nákladov podľa výnosu č. 4/2007 a primeraný zisk, ktorého výška je ovplyvnená výškou oprávnených nákladov a ich vývojom v uplynulom období.

Pre prevádzkovateľov lokálnych distribučných sietí boli cenovými rozhodnutiami úradu schvaľované pre rok 2008 aj ceny za pripojenie k distribučnej sieti.

3.2.3. Dodávka plynu pre odberateľov plynu v domácnosti

Dodávka plynu pre domácnosti podliehala cenovej regulácii v roku 2008 aj po nadobudnutí práva odberateľov plynu v domácnosti zmeniť dodávateľa plynu a to predovšetkým z dôvodu ochrany odberateľov plynu v domácnosti. Od 01.07.2007 sa odberatelia plynu v domácnosti stali oprávnenými odberateľmi. Pre rok 2008 úrad cenovým rozhodnutím č. 0018/2008/P schválil pre dominantného dodávateľa plynu na území Slovenskej republiky spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel, a.s. maximálne ceny za dodávku plynu pre skupiny odberateľov D1 až D4, v závislosti od ročného množstva odobratého plynu. Tieto ceny boli dvojzložkové a skladali sa z maximálnej výšky fixnej v Sk/mesiac a maximálnej výšky sadzby za odobratý plyn v Sk/kWh. Maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti boli určené tak, aby vážený priemer maximálnych cien za dodávku plynu v jednotlivých kategóriách odberu plynu neprekročil priemernú cenu za dodávku plynu pre domácnosti na rok 2008. Priemerná cena zohľadňuje oprávnené náklady dodávateľa plynu so zabezpečením dodávky plynu vrátane nákladov na nákup plynu a primeraný zisk. Priemerná cena za dodávku plynu pre domácnosti na rok 2008 sa oproti priemernej cene v roku 2007 nezmenila.

Takto schválené maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti spolu s podmienkami ich uplatnenia boli záväzné aj pre ostatných dodávateľov plynu pre domácnosti na vymedzenom území.

3.2.4. Dodávka plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť

Rozšírením cenovej regulácie podľa zákona č. 283/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na dodávku plynu pre tento segment trhu s plynom bolo úradu umožnené zabezpečiť zvýšenú ochranu domácnosti, pre ktorých je teplo dodávané prostredníctvom centrálného zásobovania teplom, pred zvyšovaním cien zemného plynu, nakoľko variabilná časť ceny tepla pozostáva predovšetkým s nákladov výrobcu tepla na dodávku plynu. Výrobcovia tepla dodávajú prevažnú časť vyrobeného tepla pre bytový sektor.

Úrad určil pre spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel, a.s. maximálne ceny za dodávku plynu na výrobu tepla pre domácnosti v cenovom rozhodnutí č. 0044/2008/P pre skupiny odberateľov plynu (výrobcov tepla) v kategóriách odberu M2 až V4 na obdobie od 1. novembra do 31. decembra 2008 v súlade s novelizovaným znením zákona o regulácii, ako aj s novelou výnosu úradu č. 4/2007. Maximálne ceny za dodávku plynu na výrobu tepla pre domácnosti boli určené v odberateľských kategóriách maloodber a stredný odber ako dvojzložkové a vo veľkoodberateľských kategóriách odberu ako trojzložkové. Vážený priemer maximálnych cien za dodávku plynu v jednotlivých kategóriách odberu plynu neprekročil priemernú cenu za dodávku plynu na výrobu tepla pre domácnosti. Priemerná cena zohľadňuje oprávnené náklady dodávateľa plynu so zabezpečením dodávky plynu pre týchto odberateľov plynu vrátane nákladov na nákup plynu a primeraný zisk identický s primeraným ziskom za dodávku plynu pre domácnosti.

3.3. Tepelná energetika

Cenovej regulácii v tepelnej energetike v roku 2008 podliehala výroba, distribúcia a dodávka tepla. Cenová regulácia bola vykonávaná určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla.

Nárast ceny tepla v priebehu roka 2008 vyvolalo zvýšenie ceny plynu nad očakávanú hranicu schválenú v cenách tepla k januáru 2008. Táto situácia donútila dodávateľov tepla predkladať najmä v druhej polovici roka návrhy na úpravu variabilnej zložky ceny tepla. Úrad aj na základe vyjadrení Ministerstva hospodárstva SR venoval posúdeniu týchto návrhov mimoriadnu pozornosť a v predložených návrhoch schválil iba oprávnené náklady na nákup paliva. Náročný proces sledovania vývoja cien ropy na svetových trhoch a v nadväznosti na to predikovania cien zemného plynu, ako aj neočakávané nadpriemerne teplé počasie v novembri a decembri 2008 spôsobili, že prevažná časť dodávateľov tepla v roku 2008 nemala v cenách tepla pokryté náklady na plyn a túto stratu hradila zo zisku. Svedčí o tom aj skutočnosť, že u väčšiny dodávateľov, ktorí teplo vyrábajú na báze plynu, nedosiahol nárast priemernej ročnej variabilnej zložky ceny tepla hodnotu nárastu ceny plynu. Aj z údajov v tabuľke uvedenej v kapitole 1.3 je vidieť, že variabilná zložka ceny tepla v priemere za rok 2008 vzrástla oproti januáru 2008 o 10 %, pričom cena plynu oproti predpokladu vzrástla až o 27 %.

Nepriaznivá situácia vo vývoji cien plynu vyvolala zavedenie regulácie cien plynu na výrobu tepla. S účinnosťou od 1.11.2008 úrad vydal rozhodnutie č. 0044/2008/P pre dodávateľa plynu, ktorým určil maximálne ceny za dodávku plynu na výrobu tepla pre domácnosť, čím sa pre túto kategóriu rast cien tepla čiastočne stlmil.

Cenová regulácia v roku 2009 vychádza z regulačnej politiky na regulačné obdobie 2009 – 2011. Nástrojom na realizáciu tejto regulačnej politiky v tepelnej energetike sú výnosy úradu:

- výnos č. 1/2008 z 18. júna 2008 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania, podľa ktorého sa cenová regulácia tepla naďalej vzťahuje na výrobu, distribúciu a dodávku tepla a vykonáva sa určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla,
- výnos č. 6/2008 z 23. júla 2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien tepla.

Výnosom č. 6/2008 sa v regulácii cien tepla od roku 2009 zaviedlo viacero zmien. Variabilná zložka ceny tepla sa vyjadruje v Eur/kWh objednaného množstva tepla, pričom sa osobitne určuje pre domácnosti a osobitne pre ostatných odberateľov okrem domácností. Tento postup vyplynul z regulácie ceny plynu na výrobu tepla pre domácnosti v roku 2009 a z aplikácie zákona č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov. Fixná zložka ceny tepla sa určuje na regulačný príkon a vyjadruje sa v Eur/kWh. Regulačný príkon sa vypočíta zo skutočnej spotreby tepla v rokoch 2005 až 2007 a priemerného počtu hodín vo vykurovacom období. Regulačný príkon sa používa pri návrhoch cien tepla počas celého regulačného obdobia. Táto podmienka spolu s obmedzením neodôvodneného medziročného nárastu celkových fixných nákladov zabezpečí nielen stabilizáciu fixnej zložky ceny tepla, ale aj ročných platieb konečných spotrebiteľov za dodávku tepla. Ďalšou úpravou je zavedenie jednej spoločnej ceny, ktorou sa sleduje zjednotenie ceny tepla u jedného dodávateľa v rámci mesta alebo mestskej časti. Zúčtovanie nákladov určených v cene tepla sa vykoná po skončení regulačného obdobia, čím sa vytvára určitý predpoklad na kumulovanie ušetrených finančných prostriedkov počas troch rokov s možnosťou následného investovania do tepelných zariadení. Nezanedbateľnou skutočnosťou je podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe tepla, u ktorých je pri dodržaní podmienok určených vo výnose č. 6/2008 umožnené uplatnenie medziročného nárastu fixných nákladov resp. zvýšeného zisku.

3.4. Vodné hospodárstvo

3.4.1. Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

Na trhu v oblasti dodávky pitnej vody i odvádzania a čistenia odpadových vôd sa najvýraznejšie prejavuje vplyv cien stanovených pre 14 rozhodujúcich vodárenských spoločností. V rámci nich sú 4 vodárenské spoločnosti, ktorých ceny majú dopad na takmer 70% zásobovaných domácností i ostatných odberateľov.

Napriek tomu, že v súčasnosti je regulovaná výroba a dodávka pitnej vody a odvedenie a čistenie odpadovej vody aj v cca 225 obciach, ktoré vlastnia, resp. zabezpečujú prevádzkovanie verejných vodovodov alebo verejných kanalizácií, sú ceny uplatňované na trhu významnými vodárenskými spoločnosťami, s ohľadom na rozsah ich pôsobnosti, rozhodujúce. Preto najmä v týchto prípadoch sa kladie veľký dôraz na posudzovanie opodstatnenosti nákladov nevyhnutných pre výkon regulovanej činnosti a nadväzne na stanovovanie a uplatňovanie cien na trhu.

V súlade so zákonom o regulácii boli vyňaté z regulácie na rok 2009 činnosti – výroba a dodávka pitnej vody verejným vodovodom alebo odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou na základe žiadosti vlastníka, resp. prevádzkovateľa verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie, a to výlučne v prípade malých obcí, v ktorých sú tieto činnosti vykonávané vo verejnom záujme a nie za účelom podnikania a tvorby zisku a bolo preukázané, že v súčasnosti nie sú, prípadne pominuli dôvody na reguláciu predmetnej činnosti, nakoľko táto je vykonávaná tak, že je zabezpečená ochrana odberateľov a producentov vody pred neprimeraným zvyšovaním cien, nediskriminačný a transparentný výkon predmetných činností, pričom nehrozia riziká porušovania pravidiel hospodárskej súťaže zneužitím dominantného postavenia na trhu.

Napriek opatreniam smerujúcim k optimalizácii prevádzkových nákladov regulovaných subjektov a stabilizácii cien bolo opätovne v roku 2008 zaznamenané pretrvávajúce znižovanie dodávok pitnej vody a množstva odvádzaných odpadových vôd. Tento trend sa na trhu prejavuje negatívnym tlakom na ceny, a to s ohľadom na vysoký podiel fixných nákladov nevyhnutných na vykonávanie predmetnej regulovanej činnosti.

Na rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry sa v ostatných rokoch vynakladajú značné finančné prostriedky tak z fondov Európskej únie, ako aj z vlastných zdrojov vodárenských spoločností a obcí. Dôsledkom tejto investičnej činnosti (tohto investičného rozvoja) je rast prevádzkových nákladov, avšak pozitívny efekt z budovania nových vodohospodárskych zariadení, ktorým by malo byť zvyšovanie, prípadne minimálne stabilizácia odberov pitnej vody ale predovšetkým zvyšovanie množstva odvádzanej a čistenej vody, nebol na trhu doposiaľ zaznamenaný. Príčinou tohto nepriaznivého vývoja sú vybudované vodovodné, resp. kanalizačné siete s chýbajúcim pripojením konečných odberateľov pitnej vody, resp. producentov odpadových vôd. Na elimináciu tohto stavu bolo prijaté regulačné opatrenie, ktoré regulované subjekty núti k vyššiemu využívaniu vybudovaných kapacít vodohospodárskych zariadení (prevádzkové náklady rozpočítavať pri novovybudovaných vodohospodárskych zariadeniach najmenej na 70 % ich projektovanej kapacity).

3.4.2. Poskytovanie vodohospodárskych služieb

Rast cien za vodohospodárske služby na rok 2008 napriek racionalizačným i regulačným opatreniam bol spôsobený neustálym a pomerne výrazným poklesom odberov vody vo všetkých regulovaných službách. Tento stav však nemal priamy dopad na domácnosti, nakoľko využívatel'mi vodohospodárskych služieb sú podnikateľské subjekty.

Aj keď opäť bol zaznamenaný pokles využívania vodohospodárskych služieb, v cenách na rok 2009 nedošlo k výraznejšiemu rastu. Cena za odber povrchovej vody bola stanovená na úrovni roku 2008. Priemerná cena za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov vzrástla len o mieru inflácie a pevná cena za odber energetickej vody vzrástla o hodnotu korekcie nákladov z roku 2006, ktorá v cene na rok 2009 už nebola opodstatnená, pričom sa táto cena dostala tak na úroveň nákladov roku 2008.

Príloha č. 1 k Zhodnoteniu predchádzajúceho regulačného obdobia z pohľadu dosiahnutej transparentnosti trhu a vplyvu cenovej regulácie

Zoznam všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných v roku 2008

Zákon č. 283/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 112/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Vyhláška úradu č. 59/2008 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška úradu č. 328/2005 Z. z., ktorou sa určuje spôsob overovania hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, ukazovatele energetickej účinnosti zariadení na výrobu tepla a distribúciu tepla, normatívne ukazovatele spotreby tepla, rozsah ekonomicky oprávnených nákladov na overenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení a spôsob úhrady týchto nákladov

Vyhláška úradu č. 415/2008 Z. z., o spôsobe vedenia oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, o spôsobe vedenia oddelenej evidencie nákladov, výnosov, aktív a pasív a predkladaní výstupov z oddelenej evidencie

Vyhláška úradu č. 349/2008 Z. z., o pravidlách pre predaj elektriny formou aukcií

Vyhláška úradu č. 328/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávaného plynu a poskytovaných služieb v plynárenstve

Vyhláška úradu č. 317/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávania pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou a súvisiacich služieb

Vyhláška úradu č. 316/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávaného tepla a poskytovaných služieb pri dodávke tepla

Vyhláška úradu č. 315/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávanej elektriny a poskytovaných služieb

Vyhláška úradu č. 208/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti žiadosti a zoznam dokumentov na udelenie výnimky z povinnosti zabezpečiť prístup tretích strán do siete a zásobníka pre nové významné plynárenské zariadenie alebo zrekonštruované plynárenské zariadenie

Výnos úradu z 18. júna 2008 č. 1/2008 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania (oznámenie č. 226/2008 Z. z.)

Výnos úradu z 28. júla 2008 č. 2/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elektroenergetike (oznámenie č. 311/2008 Z. z.)

Výnos úradu z 23. júla 2008 č. **3/2008**, ktorým sa ustanovuje regulácia cien za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou (oznámenie č. 295/2008 Z. z.)

Výnos úradu z 23. júla 2008 č. **4/2008**, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v plynárenstve (oznámenie č. 291/2008 Z. z.) a ktorým sa dopĺňa výnos úradu z 31. júla 2007 č. 4/2007, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v plynárenstve (oznámenie č. 382/2007 Z. z.)

Výnos úradu z 23. júla 2008 č. **5/2008**, ktorým sa ustanovuje regulácia cien za poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s využitím vodného toku (oznámenie č. 294/2008 Z. z.)

Výnos úradu z 23. júla 2008 č. **6/2008**, ktorým sa ustanovuje regulácia cien tepla (oznámenie č. 296/2008 Z. z.)

Výnos úradu z 1. októbra 2008 č. **7/2008**, ktorým sa dopĺňa výnos úradu z 18. júna 2008 č. 1/2008 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré výnosy (oznámenie č. 377/2008 Z. z.)

Čl. II

Dodatok č. 1 k Regulačnej politike na nastávajúce regulačné obdobie 2009-2011

1. V kapitole 2 nadpis kapitoly a úvodná veta znejú:
„REGULAČNÁ POLITIKA

Stratégiou regulačnej politiky na nastávajúce regulačné obdobie je:“.

2. Kapitola 3 sa dopĺňa týmito právnymi predpismi:
„**Zákon č. 112/2008 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 112/2008 Z. z.“)

Zákon č. 283/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 283/2008 Z. z.“)

Zákon č. 73/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 73/2009 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 212/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor žiadosti o vydanie povolenia (ďalej len „vyhláška č. 212/2005 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 375/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na preukázanie technických predpokladov na podnikanie v energetike, požiadavkách na vzdelanie a na odbornú spôsobilosť, ako aj spôsob ich preukázania (ďalej len „vyhláška č. 375/2005 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 630/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla (ďalej len „vyhláška č. 630/2005 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 505/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa odberateľa alebo konečného spotrebiteľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a spôsob ich výpočtu (ďalej len „vyhláška č. 505/2006 Z. z.“):“

3. V kapitole 7 bod 7.3. sa doterajší text vrátane nadpisu nahrádza novým znením:

„7.3. Vykonanie ďalšej regulácie v sieťových odvetviach

Ak vznikne mimoriadna trhová situácia, alebo ak dôjde k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia alebo ak si to vyžaduje ochrana spotrebiteľa môže úrad regulovať aj iný tovar alebo službu ako je uvedené v § 12 ods. 1 zákona č. 276/2001 Z. z., ktorých dodanie alebo poskytnutie je regulovanou činnosťou.“.

4. V kapitole 8 bod 8.1. sa na konci za písmenom i) „za poskytovanie systémových služieb v elektroenergetike priamym určením tarify.“ dopĺňa novým odsekom, ktorý znie:
„Spôsob výpočtu ceny zohľadňuje rozsah oprávnených nákladov a primeraný zisk vrátane rozsahu investícií potrebných na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti sústavy a siete alebo oprávnené náklady a primeraný zisk, ktoré boli započítané v cene schválenej alebo určenej úradom za predchádzajúci rok.“.
5. V kapitole 8 bod 8.2. sa nad slová „8.2.1. *Prevádzkovateľ prepravnej siete*“ vkladá nový odsek, ktorý znie:
„Spôsob výpočtu ceny za výkon regulovaných činností v oblasti plynárenstva zohľadňuje rozsah oprávnených nákladov a primeraný zisk vrátane rozsahu investícií potrebných na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti siete alebo oprávnené náklady a primeraný zisk, ktoré boli započítané v cene schválenej alebo určenej úradom za predchádzajúci rok.“.
6. Kapitola 8 sa dopĺňa bodom 8.2.4., ktorý vrátane nadpisu znie:
„8.2.4. Dodávateľ plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť
V súlade so zákonom č. 283/2008 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa cenová regulácia v plynárenstve vzťahuje aj na dodávku plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť. Cenová regulácia dodávky plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť sa vykonáva určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny.

Dĺžka regulačného obdobia je stanovená na tri roky, t.j. roky 2009 – 2011.“.
7. Kapitola 8 sa dopĺňa bodom 8.2.5., ktorý vrátane nadpisu znie:
„8.2.5. Prevádzkovateľ zásobníka
V roku 2009 sa zmenou primárnej energetickej legislatívy v oblasti cenovej regulácie v sieťových odvetviach rozširuje rozsah cenovej regulácie predovšetkým v plynárenstve. Zákom č. 73/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa doplnil rozsah cenovej regulácie v oblasti plynárenstva o prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu. Spôsob vykonania je taktiež stanovený v predmetnej novele zákona ako priame určenie porovnateľnej ceny, ktorá sa určí porovnaním ceny za uskladňovanie plynu v Slovenskej republike s cenami za uskladňovanie plynu v ostatných členských štátoch Európskej únie. Úrad zohľadní túto skutočnosť pri tvorbe novely výnosu úradu, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v plynárenstve.“.
8. V kapitole 8 bod 8.3. sa vkladá tretí odsek, ktorý znie:
„Spôsob výpočtu ceny zohľadňuje rozsah oprávnených nákladov a primeraný zisk vrátane rozsahu investícií potrebných na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti sústavy a siete alebo oprávnené náklady a primeraný zisk, ktoré boli započítané v cene schválenej alebo určenej úradom za predchádzajúci rok.“.
9. V kapitole 8 bod 8.4. písmeno a) „*Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom, odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou*“ v odseku začínajúcom slovami „Spôsob cenovej regulácie“ druhá veta znie:
„Spôsob výpočtu ceny zohľadňuje rozsah oprávnených nákladov a primeraný zisk vrátane rozsahu investícií potrebných na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti sústavy

a siete alebo oprávnené náklady a primeraný zisk, ktoré boli započítané v cene schválenej alebo určenej úradom za predchádzajúci rok.“.

10. V kapitole 8 bod 8.4. písmeno *b)* „*Poskytovanie vodohospodárskych služieb*“ sa v úvode dopĺňa textom, ktorý znie:

„Cenová regulácia poskytovania vodohospodárskych služieb sa vzťahuje na poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s

- a) využitím hydroenergetického potenciálu vodného toku,
- b) úpravou, dodávkou a odberom povrchových vôd z vodného toku,
- c) odberom energetickej vody z vodného toku.“.

Ostatné ustanovenia Regulačnej politiky na nastávajúce regulačné obdobie 2009-2011 ostávajú v platnosti bez zmeny.

Tento dodatok je neoddeliteľnou súčasťou Regulačnej politiky na nastávajúce regulačné obdobie 2009-2011.

Dodatok nadobúda platnosť dňom jeho odsúhlasenia Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky.